

## **Reactie van de Nederlandse Vereniging voor Gezondheidszorgpsychologie en haar specialismen (NVGzP) op de internetconsultatie Wet BIG II, in het bijzonder de voorgestelde invoering van het beroep orthopedagoog-generalist**

In reactie op de internetconsultatie Wet BIG II van 21 december 2017 waarin onder andere het voorstel tot invoering van het beroep orthopedagoog-generalist aan de orde is, willen wij als beroepsvereniging van gz-psychologen, klinisch psychologen en klinisch neuropsychologen aangeven geen voorstander te zijn van de invoering van dit beroep.

Eén basisberoep voor pedagogen psychologen zal bijdragen aan de overzichtelijkheid van het beroepengebouw in de individuele gezondheidszorg in de toekomst.

Als ondanks onze argumentatie de invoering onverhoopt toch doorgang zou vinden, dan pleiten wij voor een veel groter onderscheid met de gezondheidszorgpsycholoog dan nu in het voorgestelde beroep het geval is. Hieronder lichten wij ons standpunt nader toe.

### **Artikel 3 beroepen in de Wet BIG**

De Wet BIG, die vanaf 1 december 1997 in werking is, is gericht op het bevorderen en bewaken van de kwaliteit van de beroepsuitoefening en de bescherming van het publiek tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen in de gezondheidszorg. De wet beoogt een evenwicht te realiseren tussen de bescherming van patiënten en burgers en de keuzevrijheid van patiënten en burgers. Dat wordt gecombineerd met een stelsel van titelbescherming van basisberoepen (artikel 3).

Als ondersteunende criteria zijn er ten aanzien van het artikel 3 binnen de wet BIG de hierna volgende voorwaarden voor registratie en/of toezicht van deze beroepen gesteld.

- a het beroep ligt in hoofdzaak op het terrein van de individuele gezondheidszorg;
- b het betreft een basisberoep (geen functie of specialisme);
- c het beroep is voldoende te onderscheiden van andere beroepen;
- d het beroep is voldoende uitontwikkeld om een deskundigheidsterrein en opleidingsprogramma te specificeren;
- e het aantal beroepsbeoefenaren is van voldoende omvang om een zelfstandige regeling te rechtvaardigen.

### **De Tweede evaluatie Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg uit 2013**

In de Tweede evaluatie van de Wet BIG uit 2013 wordt een opmerkelijke overlap geconstateerd tussen de domeinen van de gezondheidszorgpsycholoog, de klinisch psycholoog en de psychotherapeut. Dit geeft volgens de evaluatie aanleiding tot onduidelijkheid voor zowel patiënten als verwijzers.

### **De orthopedagoog-generalist in de Wet BIG en overlap met de gezondheidszorgpsycholoog**

Voor het werkveld betekent het voorstel tot opname van de orthopedagoog-generalist in de Wet BIG dat er een BIG-basisberoep blijkt. Hiermee wordt gebroken met het idee van de

gezondheidszorgpsycholoog als hét basisberoep voor psychologen én pedagogen. In tegenstelling tot de beoordeling door de regering aan de hand van bovengenoemde criteria voor rechtvaardiging van de opname van een basisberoep in de Wet BIG, wordt vanuit de gezondheidszorgpsychologen en klinisch psychologen geconstateerd dat de uitwerking van de deskundheidsomschrijving van de orthopedagoog-generalist en de daar bijhorende en daarvan afgeleide opleidingsvereisten een zeer grote mate van overlap met die van de gezondheidszorgpsycholoog vertonen. Hiervoor verwijzen wij naar het Besluit gezondheidszorgpsycholoog en het concept Besluit orthopedagoog-generalist. Vanuit de gezondheidszorgpsychologen constateren wij dat, met de erkenning van de orthopedagoog-generalist als apart basisberoep, een extra beroep wordt toegevoegd. Hiermee neemt de overlap van de beroepen in het werkveld van psychologen en pedagogen alleen maar toe. Daarmee wordt minder, in plaats van meer, duidelijkheid voor patiënten en verwijzers gecreëerd. Dat zal tevens voor de professionals zelf gaan gelden, aangezien het gelet op zowel de vooropleidingseisen als de opleidingseisen tot de BIG-basisberoepen redelijk gemakkelijk zal zijn om dubbele BIG-registraties te gaan verwerven. Reeds nu zijn veel NVO-orthopedagoog-generalisten ook geregistreerd als gezondheidszorgpsycholoog. NVO-orthopedagogen-generalisten kunnen via een sterk ingekort opleidingstraject de BIG-registratie gezondheidszorgpsycholoog verwerven.

### **Pleit voor één basisberoep voor de psychologische en pedagogische disciplines in de gezondheidszorg**

In plaats daarvan pleit de NVGzP namens de gezondheidszorgpsychologen en klinisch psychologen voor overzichtelijkheid en transparantie binnen de artikel 3-beroepen. De NVGzP wil, net zoals de medische BIG-beroepen: één artikel 3-basisberoep, met daarbinnen alle benodigde ruimte voor vervolgoedingen, functiedifferentiatie en specialisatie.

Wij vinden daartoe de volgende argumenten van belang:

- Pedagogen en orthopedagogen hebben al een plaats in de wet-BIG, namelijk het artikel 3-beroep van gezondheidszorgpsycholoog. Een aanmerkelijk deel van de gezondheidszorgpsychologen heeft een master in de (ortho)pedagogiek als basisopleiding en de meeste pedagogen die in de gezondheidszorg werken hebben een BIG-registratie als gezondheidszorgpsycholoog. De opleiding tot gezondheidszorgpsycholoog kent naast de accentopleiding Volwassenen & Ouderen en de accentopleiding Ouderen, eveneens de accentopleiding Kinderen & Jeugd. Deze laatste accentopleiding kent een nadrukkelijke aandacht voor personen met verstandelijke beperkingen, leer-, gedrags- en ontwikkelingsproblemen vanuit een systemische context. De gezondheidszorgpsycholoog, en daarmee ook zij die de vooropleiding pedagogiek en orthopedagogiek hebben gevolgd, heeft de eigen waarde op deze aandachtsgebieden inmiddels na twintig jaar meer dan bewezen.
- De opleidingen tot gezondheidszorgpsycholoog en orthopedagoog-generalist kennen voor minimaal 70% hetzelfde curriculum. Ook in de inzet van beiden binnen het werkveld zijn de verschillen in veel organisaties te verwaarlozen.
- Wat de NVGzP betreft heeft de orthopedagoog-generalist met name een functie in de VG-sector (verstandelijke beperkingen) met zowel kinderen, jongeren en volwassenen en is er voor het overige onvoldoende onderscheid met het beroep van gz-psycholoog om een eigenstandige artikel 3-registratie te legitimeren. De vraag is echter of deze functie binnen de VG (verstandelijk gehandicapten)-sector voldoende doorontwikkeld is om conform criteria d. en e. voor basisberoepen in de wet BIG (zie boven) een eigen BIG-registratie te kunnen verantwoorden.

- Indien men uiteindelijk de mening is toegedaan dat een eigenstandige opname in de Wet BIG gerechtvaardigd is, dan moet de opleiding tot orthopedagoog-generalist veel specifiek en unieker worden omschreven en de toegang daartoe alleen mogelijk zijn via de studie (ortho)pedagogiek. Als door de orthopedagoog-generalist met name hulpverleningswerk wordt uitgevoerd dat gericht is op de context van het kind en het gezin, of gericht is op de beroepsmatige betrokkenheid bij kind, ouders, gezin, leerkrachten of opvangmedewerkers die bij de problemen waarvoor hulp gevraagd is een rol spelen, dan is dat onderwerp van opleiding. De vooropleiding van de orthopedagogen is wat betreft de universitaire bachelor en masteropleiding al wel op hulpverlening met deze context- en handelingsgerichte manier ingericht. Vandaar dat postmaster onderwijs dan alleen toegankelijk zou moeten zijn voor pedagogen. Overwogen zou dan ook moeten worden om de postmasteropleiding tot gezondheidszorgpsycholoog alléén toegankelijk te laten zijn voor masterpsychologen en geestelijk gezondheidsdeskundigen. In deze verschillende vooropleidingen van psychologen en pedagogen wordt immers al de basis gelegd voor de verschillende identiteiten van de toekomstige beroepen. Dan krijgen we een daadwerkelijke situatie waarin in een multidisciplinair team verschillende taken worden uitgevoerd door de GZ psycholoog en door de orthopedagoog-generalist.

Nogmaals: de NVGzP is de mening toegedaan dat er zwaarwegende redenen zijn dat naast het beroep van de gezondheidszorgpsycholoog, waarvoor de opleiding ook toegankelijk is voor (ortho)pedagogen, geen ander basisberoep past.

Veel NVO-orthopedagoog-generalisten zijn al geregistreerd als gezondheidszorgpsycholoog. Voor degenen voor wie dat niet het geval is zou een soepele instroomregeling in de BIG-opleiding tot gezondheidszorgpsycholoog mogelijk moeten zijn. Dat zou de huidige aanvraag tot opnemning van de orthopedagoog-generalist in het BIG-register voor hen die dit betreft overbodig maken.